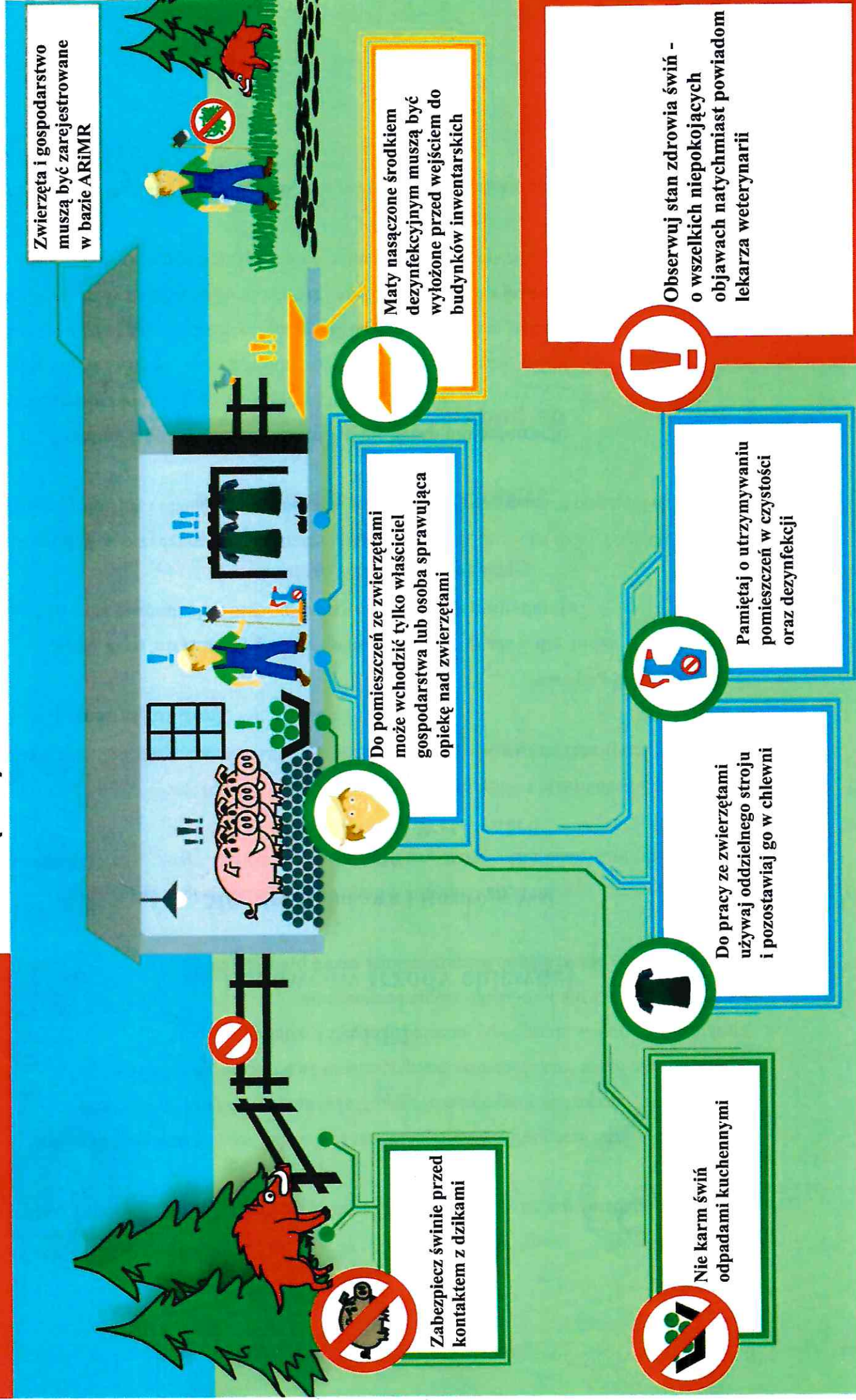

UWAGA ! ASF

ZASADY KTÓRYCH NALEŻY PRZESTRZEGAĆ W CELU OCHRONY GOSPODARSTWA PRZED WIRUSEM AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF)

APEL

do hodowców trzody chlewnej

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

oraz

Głównego Lekarza Weterynarii

Szanowni Państwo!

ASF, czyli afrykański pomór świń – nie jest groźny dla ludzi, ale jest bardzo szkodliwy dla gospodarki i niebezpieczny dla Waszych gospodarstw.

Główną przyczyną rozprzestrzeniania się wirusa są zarażone dziki. Niestety przyczyną bywa też człowiek i dlatego przypominamy o podstawowych zasadach postępowania.

Prosimy o bezwzględne przestrzeganie zasad bioasekuracji:

- nie kupujcie świń z niewiadomego źródła pochodzenia,
- utrzymujcie świnię w sposób wykluczający kontakt z dzikami,
- stosujcie tylko pasze zabezpieczone przed dostępem zwierząt wolno żyjących,
- wyłóżcie maty nasączone środkiem dezynfekcyjnym przed wjazdami i wyjazdami z gospodarstw oraz przed wejściami do pomieszczeń, w których utrzymywane są świnię.

Przypominamy też, że za brak stosowania zasad bioasekuracji będą nakładane kary administracyjne.

Co to jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (ASF) to szybko szerząca się choroba wirusowa, na którą podatne są świnie domowe oraz dziki.

Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie ASF w związku, z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia.

ASF jest zagrożeniem zarówno dla dużych, jak i małych gospodarstw.

Jak rozpoznać afrykański pomór świń?

U świń mogą pojawić się następujące objawy:

- wysoka gorączka, z tym że gorączkujące świnie mają początkowo zachowany apetyt i zachowują się normalnie;
- nagłe padnięcia świń;
- sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, lecz liczne wybroczyny w skórze;
- duszność, pienisty lub krwisty wypływ z nosa;
- biegunka, często z domieszką krwi.

Podjeżewasz wystąpienie afrykańskiego pomoru świń ?

Posiadacz zwierząt, który zauważył objawy nasuwające podejrzenie choroby zakaźnej, jest zobowiązany do natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia choroby (obowiązek ustawowy obwarowany sankcją karną). Zgłoszenie należy przekazać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio, albo za pośrednictwem lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza).

JAK ZAPOBIEGAĆ? CO JEST WAŻNE?

✓ Bioasekuracja

- ✓ **Wprowadzanie zwierząt do gospodarstwa, ich zakup – wyłącznie sztuk oznakowanych i pochodzących z pewnego źródła/gospodarstwa, zarejestrowanego w ARiMR i będącego w rejestrach Powiatowego Lekarza Weterynarii !**
- ✓ **Zgłaszanie do lekarza weterynarii wolnej praktyki i do Powiatowego Lekarza Weterynarii przypadków padnięć świń i podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej w stadzie świń, przechowywanie ewidencji leczenia zwierząt.**
- ✓ **Bieżąca aktualizacja stanu świń w księdze rejestracji i w ARiMR.**
- ✓ **Przekazywanie padłych zwierząt do unieszkodliwiania w zakładach utylizacyjnych**

PODSTAWA TO BIOASEKURACJA

1. szczelne ogrodzenie gospodarstwa i zabezpieczenie chlewni przed osobami postronnymi oraz dzikami i zwierzętami domowymi,
2. karmienie świń paszą zabezpieczoną przez dostępem zwierząt dzikich i domowych,
3. używanie słomy na ściółkę składowanej w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 90 dni przed jej wykorzystaniem,
4. karmienie świń zielonką lub ziarnem składowanym w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 30 dni przed wykorzystaniem,
5. zabezpieczenie wjazdu/wejścia na teren gospodarstwa i wejść do budynków inwentarskich poprzez wyłożenie mat dezynfekcyjnych nasączonych odpowiednio środkiem dezynfekcyjnym,
6. używanie odzieży ochronnej oraz butów ochronnych, odrębnych dla każdego obiektu, w którym przetrzymywane są świny,
7. bieżące odkażanie i oczyszczanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanego do obsługi świń,
8. nie wnoszenie na teren gospodarstwa utrzymującego świny: zwłok dzików, tusz dzików i ich części, oraz sprzętu mogącego mieć kontakt z dzikami,
9. rejestrowanie środków transportu wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestrowanie wejść osób do pomieszczeń, w których utrzymywane są świny,
10. odkażanie kół pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa (w szczególności związanych z produkcją świń: dostawcy świń, odbiorcy świń, odbiorcy padliny, dostawcy paszy, lekarze weterynarii, przedstawiciele handlowi),
11. obsługą świń powinny zajmować się wyłącznie osoby, które nie mają kontaktu z dzikami, nie uczestniczą w polowaniach, nie zajmują się dodatkowo obsługą świń w innych gospodarstwach a przed wejściem do chlewni myją i odkażają ręce oraz obuwie,
12. nie skarmianie świń odpadkami żywnościowymi, tzw. „zlewkami”.
13. zabezpieczenie przed gryzoniami budynków, w których utrzymywane są świny, pasza i ściółka oraz zwalczanie gryzoni,

ODSZKODOWANIE

PRZYSŁUGUJE

ze środków budżetu państwa za świny zabite, poddane ubojowi oraz padłe w wyniku zastosowanych zabiegów nakazanych przez IW przy zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń.

NIE PRZYSŁUGUJE

Gdy posiadacz:

- nie zastosował się do przepisów identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- nie powiadomił o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej
- nie zastosował się do zakazów i nakazów zawartych w decyzjach i rozporządzeniach Powiatowego Lekarza Weterynarii i Wojewody,
- wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę nieoznakowane, lub o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub chorobę.

PODSTAWA TO BIOASEKURACJA

1. szczelne ogrodzenie gospodarstwa i zabezpieczenie chlewni przed osobami postronnymi oraz dzikami i zwierzętami domowymi,
2. karmienie świń paszą zabezpieczoną przez dostępem zwierząt dzikich i domowych,
3. używanie słomy na ściółkę składowanej w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 90 dni przed jej wykorzystaniem,
4. karmienie świń zielonką lub ziarnem składowanym w miejscu niedostępnym dla dzików przez co najmniej 30 dni przed wykorzystaniem,
5. zabezpieczenie wjazdu/wejścia na teren gospodarstwa i wejść do budynków inwentarskich poprzez wyłożenie mat dezynfekcyjnych nasączonych odpowiednio środkiem dezynfekcyjnym,
6. używanie odzieży ochronnej oraz butów ochronnych, odrębnych dla każdego obiektu, w którym przetrzymywane są świny,
7. bieżące odkażanie i oczyszczanie narzędzi oraz sprzętu wykorzystywanego do obsługi świń,
8. nie wnoszenie na teren gospodarstwa utrzymującego świny: zwłok dzików, tusz dzików i ich części, oraz sprzętu mogącego mieć kontakt z dzikami,
9. rejestrowanie środków transportu wjeżdżających na teren gospodarstwa oraz rejestrowanie wejść osób do pomieszczeń, w których utrzymywane są świny,
10. odkażanie kół pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa (w szczególności związanych z produkcją świń: dostawcy świń, odbiorcy świń, odbiorcy padliny, dostawcy paszy, lekarze weterynarii, przedstawiciele handlowi),
11. obsługą świń powinny zajmować się wyłącznie osoby, które nie mają kontaktu z dzikami, nie uczestniczą w polowaniach, nie zajmują się dodatkowo obsługą świń w innych gospodarstwach a przed wejściem do chlewni myją i odkażają ręce oraz obuwie,
12. nie skarmianie świń odpadkami żywnościowymi, tzw. „zlewkami”.
13. zabezpieczenie przed gryzoniami budynków, w których utrzymywane są świny, pasza i ściółka oraz zwalczanie gryzoni,

ODSZKODOWANIE

PRZYSŁUGUJE

ze środków budżetu państwa za świny zabite, poddane ubojowi oraz padłe w wyniku zastosowanych zabiegów nakazanych przez IW przy zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń.

NIE PRZYSŁUGUJE

Gdy posiadacz:

- nie zastosował się do przepisów identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- nie powiadomił o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej
- nie zastosował się do zakazów i nakazów zawartych w decyzjach i rozporządzeniach Powiatowego Lekarza Weterynarii i Wojewody,
- wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę nieoznakowane, lub o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzan o zakażenie lub chorobę.

Co to jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (ASF) to szybko szerząca się choroba wirusowa, na którą podatne są świny domowe oraz dziki.

Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie ASF w związku, z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia.

ASF jest zagrożeniem zarówno dla dużych, jak i małych gospodarstw.

Jak rozpoznać afrykański pomór świń?

U świń mogą pojawić się następujące objawy:

- wysoka gorączka, z tym że gorączkujące świny mają początkowo zachowany apetyt i zachowują się normalnie;
- nagłe padnięcia świń;
- sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, drobne, lecz liczne wybroczyny w skórze;
- duszność, pienisty lub krwisty wypływ z nosa;
- biegunka, często z domieszką krwi.

Podjeżdżasz wystąpienie afrykańskiego pomoru świń ?

Posiadacz zwierząt, który zauważył objawy nasuwające podejrzenie choroby zakaźnej, jest zobowiązany do natychmiastowego zgłoszenia podejrzenia choroby (obowiązek ustawowy obwarowany sankcją karną). Zgłoszenie należy przekazać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio, albo za pośrednictwem lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza).

JAK ZAPOBIEGAĆ? CO JEST WAŻNE?

✓ Bioasekuracja

- ✓ **Wprowadzanie zwierząt do gospodarstwa, ich zakup – wyłącznie sztuk oznakowanych i pochodzących z pewnego źródła/gospodarstwa, zarejestrowanego w ARiMR i będącego w rejestrach Powiatowego Lekarza Weterynarii !**
- ✓ **Zgłaszanie do lekarza weterynarii wolnej praktyki i do Powiatowego Lekarza Weterynarii przypadków padnięć świń i podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej w stadzie świń, przechowywanie ewidencji leczenia zwierząt.**
- ✓ **Bieżąca aktualizacja stanu świń w księdze rejestracji i w ARiMR.**
- ✓ **Przekazywanie padłych zwierząt do unieszkodliwiania w zakładach utylizacyjnych**

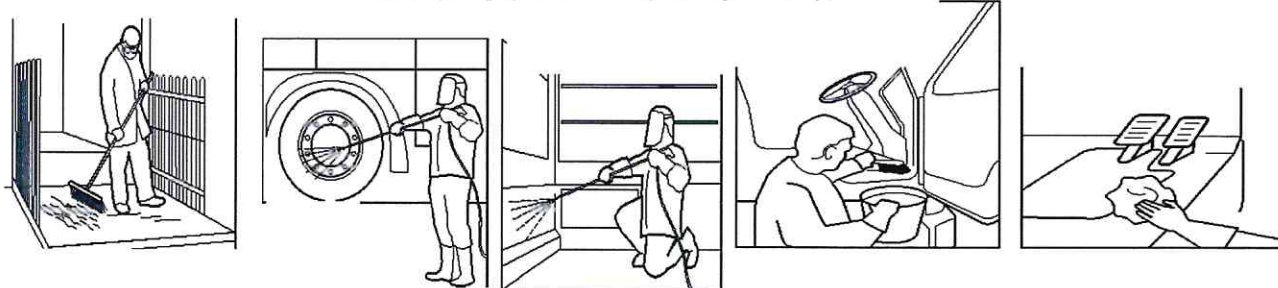

SZANOWNI PAŃSTWO, HODOWCY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W związku z realnym zagrożeniem wystąpieniem kolejnych ognisk
AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF) w kraju
Główny Lekarz Weterynarii przypomina o konieczności bezwzględnego przestrzegania
ZASAD BIOASEKURACJI
w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną, w tym o konieczności:

I. PRAWIDŁOWEGO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKOWANIA POJAZDÓW DO PRZEWÓZU ZWIERZĄT

(czyszczenie na sucho, mycie detergentem i płukanie wysokociśnieniowe, dezynfekcja powierzchni zewnętrznych pojazdów, dezynfekcja kabiny)

II. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCYI OBUWIA

III. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCYI POWIERZCHNI WENĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH W BUDYNKACH GOSPODARSTWA ROLNEGO POPRZECZ:

1. Przygotowanie budynku inwentarskiego do mycia i dezynfekcji.

(wyprowadzenie zwierząt z obiektu, usunięcie ruchomego wyposażenia, „czyszczenie na sucho” - usunięcie ściółki, odchodów, pozostałości paszy, pajęczyn i kurzu także z trudno dostępnych miejsc takich jak: szczeliny przy oknach, wentylacji, spodnie elementy karmideł i poideł)

2. Mycie preparatem myjącym.

(namaczanie powierzchni zimną wodą przed zastosowaniem detergentów do mycia, pianowanie lub natrysk detergentem, usuwanie brudu strumieniem wody pod ciśnieniem)

3. Dezynfekcja właściwa.

(powinna być przeprowadzana na suchej powierzchni, z uwagi na możliwość zmniejszenia stężenia preparatu, a tym samym zmniejszenia skuteczności działania stosowanego środka w przypadku dezynfekcji mokrej powierzchni).

Wybierając środek do dezynfekcji należy zwrócić uwagę na:

1. Spektrum działania na drobnoustroje: produkt powinien wykazywać działanie wirusobójcze;
2. Zakres temperatur - środek dezynfekcyjny powinien być skuteczny zarówno w wysokiej, jak i niskiej temperaturze w budynku;
3. Bezpieczeństwo działania środka dezynfekującego: produkt powinien być biodegradowalny, nie wymagający spłukiwania, nie powinien korodować z elementami wyposażenia;
4. Zakres stosowania: produkt powinien służyć do dezynfekcji budynków, wyposażenia, ziemi wokół budynku, samochodów, obuwia, mat dezynfekcyjnych i basenów przejazdowych.

Dezynfekcję obiektów inwentarskich należy przeprowadzać w systemie pomieszczenie puste-pełne oraz dbać o codzienne rutynowe działania jak dezynfekcja rąk, obuwia, pojazdów itd.

W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI ZACHOWANIA SZCZEGÓLNYCH ŚRODKÓW OSTROŻNOŚCI PRZY STOSOWANIU PRODUKTU BIOBÓJCZEGO, W CELU ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB JE STOSUJĄCYCH, ZWIERZĄT PRZYBYWAJĄCYCH W POMIESZCZENIACH, W KTÓRYCH PRODUKTY STOSOWANO A TAKŻE ŚRODOWISKA (WODY, GLEBY) WŁAŚCIWYM JEST NAWIĄZANIE KONTAKTU Z PROFESJONALNĄ FIRMĄ PROWADZĄCĄ DEZYNFEKCJĘ.

ZESTAWIENIE PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH, WYKAZUJĄCYCH DZIAŁANIE WIRUSOBÓJCZE, ZNAJDUJĄCYCH ZASTOSOWANIE W HIGIENIE WETERYNARYJNEJ

ZGODNIE Z ZAMIESZCZONYM NA STRONIE URZĘDU REJESTRACJI PRODUKTÓW LECZNICZYCH, WYROBÓW MEDYCZNYCH I PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH WYKAZEM PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH Z DNIA 19 KWIETNIA 2021 R.

Agrisan 8090	Hppa	On
Aldekol Des 03	Huwa-San Tr-50	Oropharma Disinfect Spray
Aldekol Des Ff	Hyperox®	Oxykol
Arco-Sept	Hypred Force 7	Prontech
Aseptol Pro	Incimaxx Aqua S-D	Prophyl 2000
Chloramin® T	Incimaxx Des-N	Sanitas Forte Vet
Cid 20	Incimaxx T	Savo Prim
Desam Effekt	Kc 5000	Th5
DesAT	Keno TM cox	Virakil O2
	Kill'ops	Virex
Dip-Io 5000	Lely Quaress-Iodine	Virkon Professional Tablets
Dr Oxy-Des Foam	Lerasept® Aktiv	Virkon TM S
Dupont™ Virkon Advanced	Lerasept® Spezial LF	Virocid RTU
Epidemed Vc 400	Lerasept® Spezial Sr 415	Virocid®
Four'sann	Liq-Io 5500	Virocid® F
G-Mix Power	Multicide 150	Viroshield
G-Mix Spray	Neo Opp	
Halamid	Neopredisan 135-1®	

Każdorazowo przed zastosowaniem produktu biobójczego należy zapoznać się z informacjami zawartymi w ulotce dołączonej do produktu i stosować go ściśle według wskazań producenta.

Wybierając środek do dezynfekcji należy zwrócić uwagę na:

1. Spektrum działania na drobnoustroje: produkt powinien wykazywać działanie wirusobójcze;
2. Zakres temperatur - środek dezynfekcyjny powinien być skuteczny zarówno w wysokiej, jak i niskiej temperaturze w budynku;
3. Bezpieczeństwo działania środka dezynfekującego: produkt powinien być biodegradowalny, nie wymagający spłukiwania, nie powinien korodować z elementami wyposażenia;
4. Zakres stosowania: produkt powinien służyć do dezynfekcji budynków, wyposażenia, ziemi wokół budynku, samochodów, obuwia, mat dezynfekcyjnych i basenów przejazdowych.

Dezynfekcję obiektów inwentarskich należy przeprowadzać w systemie pomieszczenie puste-pełne oraz dbać o codzienne rutynowe działania jak dezynfekcja rąk, obuwia, pojazdów itd.

W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI ZACHOWANIA SZCZEGÓLNYCH ŚRODKÓW OSTROŻNOŚCI PRZY STOSOWANIU PRODUKTU BIOBÓJCZEGO, W CELU ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA OSÓB JE STOSUJĄCYCH, ZWIERZĄT PRZYBYWAJĄCYCH W POMIESZCZENIACH, W KTÓRYCH PRODUKTY STOSOWANO A TAKŻE ŚRODOWISKA (WODY, GLEBY) WŁAŚCIWYM JEST NAWIĄZANIE KONTAKTU Z PROFESJONALNĄ FIRMĄ PROWADZĄCĄ DEZYNFEKCJĘ.

ZESTAWIENIE PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH, WYKAZUJĄCYCH DZIAŁANIE WIRUSOBÓJCZE, ZNAJDUJĄCYCH ZASTOSOWANIE W HIGIENIE WETERYNARYJNEJ

ZGODNIE Z ZAMIESZCZONYM NA STRONIE URZĘDU REJESTRACJI PRODUKTÓW LECZNICZYCH, WYROBÓW MEDYCZNYCH I PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH WYKAZEM PRODUKTÓW BIOBÓJCZYCH Z DNIA 19 KWIEŚNIA 2021 R.

Agrisan 8090	Hppa	On
Aldekol Des 03	Huwa-San Tr-50	Oropharma Disinfect Spray
Aldekol Des Ff	Hyperox®	Oxykol
Arco-Sept	Hypred Force 7	Prontech
Aseptol Pro	Incimaxx Aqua S-D	Prophyl 2000
Chloramin® T	Incimaxx Des-N	Sanitas Forte Vet
Cid 20	Incimaxx T	Savo Prim
Desam Effekt	Kc 5000	Th5
DesAT	Keno TM cox	Virakil O2
	Kill'ops	Virex
Dip-Io 5000	Lely Quaress-Iodine	Virkon Professional Tablets
Dr Oxy-Des Foam	Lerasept® Aktiv	Virkon TM S
Dupont™ Virkon Advanced	Lerasept® Spezial LF	Virocid RTU
Epidemed Vc 400	Lerasept® Spezial Sr 415	Virocid®
Four'sann	Liq-Io 5500	Virocid® F
G-Mix Power	Multicide 150	Viroshield
G-Mix Spray	Neo Opp	
Halamid	Neopredisan 135-1®	

Każdorazowo przed zastosowaniem produktu biobójczego należy zapoznać się z informacjami zawartymi w ulotce dołączonej do produktu i stosować go ściśle według wskazań producenta.

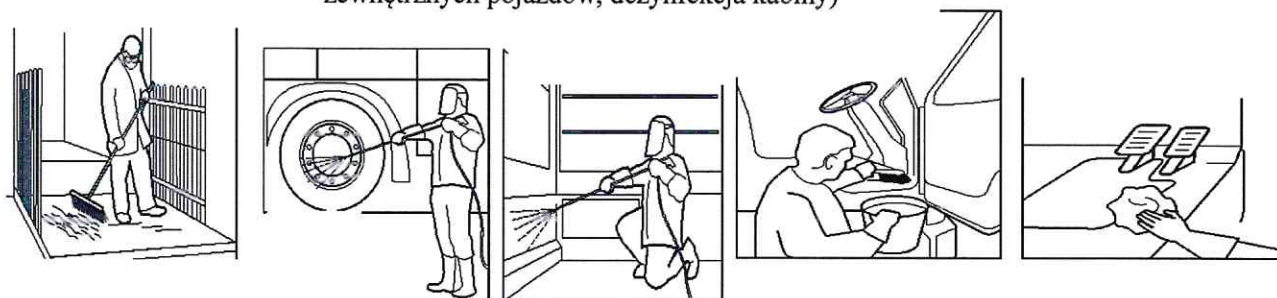

SZANOWNI PAŃSTWO, HODOWCY ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W związku z realnym zagrożeniem wystąpieniem kolejnych ognisk
AFRYKAŃSKIEGO POMORU ŚWIŃ (ASF) w kraju
Główny Lekarz Weterynarii przypomina o konieczności bezwzględnego przestrzegania
ZASAD BIOASEKURACJI
w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną, w tym o konieczności:

I. PRAWIDŁOWEGO CZYSZCZENIA I DEZYNFEKOWANIA POJAZDÓW DO PRZEWOZU ZWIERZĄT

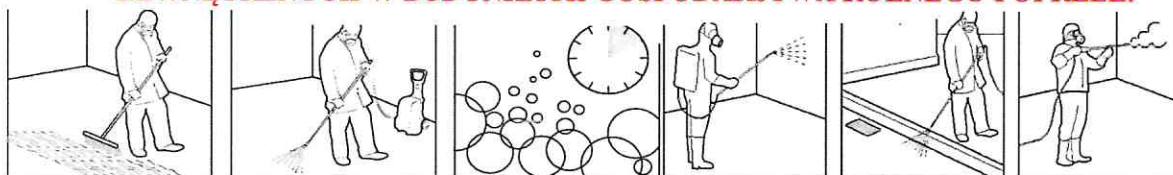
(czyszczenie na sucho, mycie detergentem i płukanie wysokociśnieniowe, dezynfekcja powierzchni zewnętrznych pojazdów, dezynfekcja kabiny)

II. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCYJ OBUWIA

III. CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCYJ POWIERZCHNI WENĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH W BUDYNKACH GOSPODARSTWA ROLNEGO POPRZECZ:

1. Przygotowanie budynku inwentarskiego do mycia i dezynfekcji.

(wyprowadzenie zwierząt z obiektu, usunięcie ruchomego wyposażenia, „czyszczenie na sucho” - usunięcie ściółki, odchodów, pozostałości paszy, pajęczyn i kurzu także z trudno dostępnych miejsc takich jak: szczeliny przy oknach, wentylacji, spodnie elementy karmideł i poideł)

2. Mycie preparatem myjącym.

(namaczanie powierzchni zimną wodą przed zastosowaniem detergentów do mycia, pianowanie lub natrysk detergentem, usuwanie brudu strumieniem wody pod ciśnieniem)

3. Dezynfekcja właściwa.

(powinna być przeprowadzana na suchej powierzchni, z uwagi na możliwość zmniejszenia stężenia preparatu, a tym samym zmniejszenia skuteczności działania stosowanego środka w przypadku dezynfekcji mokrej powierzchni).

UWAGA!!! ZAGROŻENIE ASF!!!

PROSIMY UWAŻNIE PRZECZYTAĆ !!!

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU ZNALEZIENIA PADŁEGO DZIKA?

Afrykański pomór świń (ASF) to groźna choroba wirusowa, na którą chorują
WYŁĄCZNIE ŚWINIE I DZIKI.

Ludzie **NIE SĄ** wrażliwi na zakażenie wirusem ASF, stąd choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Występowanie ASF wśród dzików stanowi jednak bardzo poważne zagrożenie dla trzody chlewnej. Wirus ASF może przez długi czas utrzymywać się w zwłokach padłych dzików, dlatego powinny być one usuwane ze środowiska.

Celem niniejszej akcji informacyjnej jest wsparcie działań zmierzających do eliminacji wirusa, poprzez usuwanie ze środowiska martwych dzików, potencjalnie zakażonych ASF. Ścisłe przestrzeganie poniższych zasad zminimalizuje ryzyko ewentualnego rozprzestrzenienia się choroby, w tym ryzyko wprowadzenia ASF do gospodarstw, w których utrzymywane są świny.

Przez „dziki padłe” należy rozumieć zwłoki dzików (w tym dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych) świeże lub w dowolnym stadium rozkładu, w tym również kości dzików.

Jak postępować po znalezieniu padłego dzika?

- jeżeli to możliwe, **oznakować miejsce znalezienia zwłok dzika** w celu ułatwienia ich odnalezienia przez właściwe służby;
- **powstrzymać się od dotykania zwłok dzika** i pozostawić je w miejscu znalezienia;
- **zgłosić fakt znalezienia padłego dzika** do właściwego miejscowo powiatowego lekarza weterynarii lub najbliższej lecznicy weterynaryjnej lub straży miejskiej lub miejscowego koła łowieckiego: w trakcie zgłoszenia należy podać miejsce znalezienia zwłok (np. charakterystyczne punkty orientacyjne lub współrzędne GPS), dane osoby zgłaszającej (w tym numer telefonu kontaktowego), liczbę znalezionych zwłok dzików w danym miejscu, ewentualnie stan zwłok padłych dzików (stan ewentualnego rozkładu, wyłącznie kości);

W związku z zagrożeniem ASF:

- w lesie **nie wolno pozostawiać żadnych odpadków żywnościowych**;
- **należy powstrzymać się od wywoływania hałasu, który powoduje płoszenie dzików** (w tym używania sprzętów lub pojazdów powodujących hałas);
- **nie spuszczać psów ze smyczy**;
- należy pamiętać, iż zgodnie z prawem, na obszarach występowania ASF, **osobom mającym kontakt z dzikami nakazuje się stosowanie środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się ASF, w tym odkażanie rąk i obuwia**;
- należy przestrzegać zasady, że osoba, która znalazła padłego dzika, a tym samym mogła mieć kontakt z wirusem ASF, **przez 72 godziny po tym fakcie, nie powinna wchodzić do miejsc, w których utrzymywane są świny i nie wykonywać czynności związanych z obsługą świń.**

